

Prawa człowieka - organizacje pozarządowe

Materiał składa się z sekcji:

"Co to są organizacje pozarządowe?",

"Skąd organizacje pozarządowe mają pieniądze?",

"Animacja - przykłady działań organizacji pozarządowych na rzecz ochrony praw człowieka",

"Przykłady organizacji broniących praw człowieka",

"Podsumowanie"

Materiał zawiera:

- animacja - 1
- audiobook - 0
- ćwiczenie interaktywne - 9
- w tym ćwiczenie z pytaniem otwartym - 1
- film - 0
- gra edukacyjna - 0
- ilustracja (fotografie, obrazy, rysunki) - 7
- ilustracja multimedialna - 0
- mapa - 0
- mapa multimedialna - 0
- oś czasu - 0
- prezentacja multimedialna - 1
- schemat - 0
- tabela - 0
- tekst źródłowy - 1
- wykres - 0

Bibliografia:

- Źródło: Dz.U. poz. 1057, *Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, dostępny w internecie:
<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20200001057/T/D20201057L.pdf>.

ngo

Prawa człowieka - organizacje pozarządowe

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Logo Portalu Organizacji Pozarządowych

Źródło: dostępny w internecie: <https://www.ngo.pl/>, Materiał wykorzystany na podstawie art. 29 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (prawo cytatu).

Nauczysz się

- Wyjaśniać różnicę między organizacją pozarządową a organizacją pożytku publicznego.
- Przedstawiać rodzaje i przykłady organizacji pozarządowych.
- Omawiać działalność wybranych organizacji pozarządowych broniących prawa człowieka.
- Charakteryzować sposób funkcjonowania organizacji pozarządowych w Polsce.
- Oceniać skuteczność działania organizacji pozarządowych.

Pomimo wzrostu popularności idei **praw człowieka są one na całym świecie nieustannie łamane. Nawet w krajach demokracji zdarzają się przypadki naruszania praw i wolności jednostki. Na straży przestrzegania tych uniwersalnych praw stoją nie tylko państwowe sądy oraz międzynarodowe trybunały, ale i dynamicznie rozwijające się pozarządowe organizacje broniące praw człowieka.**

Co to są organizacje pozarządowe?

W Polsce pojęcie organizacji pozarządowych definiuje ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 2003 r. Jest to pierwszy akt prawny, który wprowadził definicję organizacji pozarządowej i wolontariusza oraz uregulował sposób współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi. Często nazywana jest „konstytucją” III sektora. Ustawa wprowadziła nowe pojęcia do polskiego prawa: **działalność pożytku publicznego** oraz **organizacja pożytku publicznego**.

((Dz.U. poz. 1057

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

DZIAŁ I

Art. 3. 1. Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie.

2. Organizacjami pozarządowymi są:

1) niebędące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych lub przedsiębiorstwami, instytutami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi,

2) niedziałające w celu osiągnięcia zysku – osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4.

3. Działalność pożytku publicznego może być prowadzona także przez:

1) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego;

2) stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;

3) spółdzielnie socjalne;

4) spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi [...], które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników. [...]

4. Przepisów działu II nie stosuje się do:

1) partii politycznych;

1a) europejskich partii politycznych;

2) związków zawodowych i organizacji pracodawców;

3) samorządów zawodowych;

4) (uchylony)

5) fundacji utworzonych przez partie polityczne;

5a) europejskich fundacji politycznych.

6) (uchylony)

DZIAŁ II

Działalność pożytku publicznego

Działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego

Art. 6. Działalność pożytku publicznego nie jest, [...] działalnością gospodarczą, [...] i może być prowadzona jako działalność nieodpłatna lub jako działalność odpłatna.

Art. 7. Działalnością nieodpłatną pożytku publicznego jest działalność prowadzona przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione

w art. 3 ust. 3, w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, za które nie pobierają one wynagrodzenia.

Źródło: Dz.U. poz. 1057, Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, dostępny w internecie: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20200001057/T/D20201057L.pdf>.

Ćwiczenie 1

Na podstawie ustawy z 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wyjaśnij, czym charakteryzują się organizacje pozarządowe.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 2

Na podstawie ustawy z 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wskaż zdanie prawdziwe:

- ☐ Partie polityczne nie są uznawane za organizacje pozarządowe
- ☐ Partie polityczne uznawane są za organizacje pozarządowe oraz mogą prowadzić działalności pożytku publicznego
- ☐ Partie polityczne uznawane są za organizacje pozarządowe, jednak nie mogą prowadzić działalności pożytku publicznego

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Organizacje pozarządowe często nazywane są również organizacjami:

- **Non-profit** - co podkreśla, że ich działalność nie jest nastawiona na zysk.
- **Wolontarystycznymi**, gdyż ich działalność jest w znacznym stopniu oparta na działaniu ochotników, czyli wolontariacie.
- **Spółecznymi lub obywatelskimi** – te sformułowania podkreślają, że działają one dla dobra publicznego.
- **NGO** (skrót angielskiego *non-governmental organization*) [czyt. non gawermental organizejszyn] - organizacja pozarządowa.
- **III sektora** – czyli, że są niezależne od administracji publicznej i biznesu.

Do organizacji pozarządowych

Zaliczamy	Nie zaliczamy
• stowarzyszenia • fundacje • kluby sportowe i uczniowskie kluby sportowe • organizacje działające na podstawie odrębnych przepisów, jak np. Polski Czerwony Krzyż, Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP, Polski Związek Działkowców, koła łowieckie, komitety społeczne (np. społeczne komitety budowy dróg, wodociągów) • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • spółdzielnie socjalne • partie polityczne • związki zawodowe • izby gospodarcze i rzemieślnicze • związki rolników, kółka rolnicze i koła gospodyń wiejskich	• organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały • jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki • jednostki budżetowe • samorządowe zakłady budżetowe • państwowe fundusze celowe • Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego • Narodowy Fundusz Zdrowia • samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej • uczelnie publiczne • Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne • państwowe i samorządowe instytucje kultury oraz państwowe instytucje filmowe

Przykłady instytucji i podmiotów, które zaliczamy nie zaliczamy, do organizacji pozarządowych

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Najczęściej terminu organizacja pozarządowa używa się w stosunku do **fundacji** i **stowarzyszeń**.

Ćwiczenie 3

Przyporządkuj podane informacje do odpowiedniej kategorii:

Podmioty, które mogą być organizacjami pozarządowymi:

Podmioty, które nie mogą być organizacjami pozarządowymi:

Polska Akademia Nauk

uczelnie publiczne

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

fundacje

partie polityczne

Narodowy Fundusz Zdrowia

stowarzyszenia

kluby sportowe

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ciekawostka

Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża (ICRC) jest najstarszą organizacją pozarządową z siedzibą w Genewie broniącą praw człowieka. Początki

Międzynarodowego Czerwonego Krzyża sięgają 1863 roku, kiedy to Henri Dunant [czyt.: ąri dinan], będąc świadkiem bitwy pod Solferino stoczonej w 1859 r., zorganizował prowizoryczną pomoc dla rannych żołnierzy.

Skąd organizacje pozarządowe mają pieniądze?

Jest wiele rozwiązań, które prowadzą do realizacji celów organizacji pozarządowej:

1. Praca społeczna wolontariuszy

Stowarzyszenia i fundacje mogą korzystać z pomocy wolontariuszy, którzy bezpłatnie wykonują zadania.

2. Składki członkowskie

Stowarzyszenie mogą częściowo oprzeć swoje finanse na składkach członkowskich – obowiązkowych wpłatach członków stowarzyszenia. Pieniądze pochodzące ze składek mogą być przeznaczane na dowolne cele statutowe. Nie odprowadza się od nich podatku dochodowego.

3. Dotacje

Środki finansowe przekazywane organizacji na realizację konkretnego projektu. Mogą być przekazywane np. przez fundacje grantodawcze, firmy lub osoby prywatne. Dotacje przyznawane są zawsze na określony cel społeczny, który powinien być zgodny z celami statutowymi organizacji. Ubieganie się o dotację wymaga przygotowania projektu (oferty, wniosku), który musi odpowiadać na potrzeby określone przez inwestora. Zazwyczaj dotacje przyznawane są w drodze konkursu.

4. Darowizny

Wielu organizacjom udaje się dostać „dary rzeczowe” – czyli przedmioty, żywność, za które nie muszą płacić sklepom, firmowym, osobom prywatnym lub innym organizacjom.

Organizacje pożytku publicznego

Organizacje pożytku publicznego są to organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje, a także spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie działające w celu osiągnięcia zysku), które uzyskały w sądzie status pożytku publicznego. Aby uzyskać status OPP, podmiot zobowiązany jest wniosek do Krajowego Rejestru Sądownictwa (KRS).

OPP, jak każda inna organizacja, może promować swoje działania, w tym namawiać do przekazania na jej rzecz 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Wykaz organizacji pożytku publicznego (OPP) jest publikowany do 15 grudnia roku, za który podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych mogą przekazać 1% podatku. Pieniądze z 1% otrzymane przez OPP mogą zostać wydane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego.

O STATUS ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP) MOGĄ UBIEGAĆ SIĘ

stowarzyszenie,
fundacja,
stowarzyszenie zwykłe,
klub sportowy

OSP,
koło gospodyń
wiejskich

spółdzielnia socjalna,
spółka nie działająca
dla zysku,
parafia

WARUNKI, KTÓRE MUSI SPEŁNIĆ ORGANIZACJA

1. prowadzi działalność pożytku publicznego nieprzerwanie min. 2 lata

2. działa na rzecz ogółu społeczności
lub określonej grupy w trudnej sytuacji życiowej

3. ma niezależne od siebie władze:
 - zarząd (członkowie są niekarani)
 - organ kontroli wewnętrznej (np. komisja rewizyjna) – jego członkowie są niekarani, brak powiązań z członkami zarządu, brak podległości służbowej

4. statut (lub inny dokument wewnętrzny na podstawie którego działa OPP) spełnia wymogi ustawowe

Kto może ubiegać się o status OPP

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 4

Wskaż, do czego nawiązuje logo zamieszczone na ilustracji:

- ☐ Do przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz Organizacji Polski Patriotycznej
- ☐ Do przekazania 1% darowizny na rzecz Organizacji Pożytku Publicznego
- ☐ Do przekazania 1% dotacji na rzecz Organizacji Pożytku Publicznego
- ☐ Do przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz Organizacji Pożytku Publicznego

ĆWICZENIE: Jednokrotny wybór - ilustracja

Źródło: Learnetic SA, dostępny w internecie: zdjęcie: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:OPP_logo_1_percent.svg, licencja: CC BY 4.0. zdjęcie: Praca własna w oparciu o NGO, autor: Mazurski. Znajduje się w domenie publicznej.

Przykłady działań organizacji pozarządowych na rzecz ochrony praw człowieka.

Film dostępny pod adresem </preview/resource/RGhvMJYuS9SwS>

Przykłady działań organizacji pozarządowych na rzecz ochrony praw człowieka

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Film przedstawia przykłady działań organizacji pozarządowych na rzecz ochrony praw człowieka.

Polecenie 1

Wymień, kto może zakładać organizacje pozarządowe.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 2

Wyjaśnij cel Międzynarodowego Festiwalu Filmowego WATCH DOCS [czyt. łocz doks].

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 3

Celem Maratonu Pisania Listów organizowanego przez Amnesty International jest zwrócenie uwagi na naruszenie praw człowieka. Jak sądzisz, czy udaje się organizacji zrealizować swój cel? Odpowiedź uzasadnij.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Przykłady organizacji broniących praw człowieka

- Fundacja Panoptykon

Fundacja została założona w 2009 roku. Kontroluje te działania państwa, instytucji oraz firm w Polsce, które nas kontrolują. Fundacja nagłaśnia nadużycia władzy. Uczy, jak zabezpieczyć swoje dane, komputer, portfel czy telefon przed wykorzystaniem. Walczy o to, by tworzone prawo w Polsce chroniło naszą wolność i prywatność.

Logo Fundacji Panoptykon

Źródło: dostępny w internecie: <https://panoptykon.org/>, Materiał wykorzystany na podstawie art. 29 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (prawo cytatu).

Ciekawostka

Nazwa Fundacji nawiązuje do więzienia wymyślnego i opisanego przez XVIII- wiecznego angielskiego prawnika. Niezwykłość Panoptykonu polega na tym, że więzienny strażnik z centralnego punktu budowli może stale obserwować wszystkich więźniów, ale sam nie jest widzialny.

- Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć

Stowarzyszenie zostało założone w 2002 roku. Działa na rzecz ochrony praw człowieka, przede wszystkim świadcząc bezpłatną pomoc prawną osobom z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i dyskryminacją, w tym osobom ubogim, ofiarom przemocy

domowej, [cudzoziemcom](http://cudzoziemcom.pl) i [uchodzcom](http://uchodzcom.pl), prowadzi monitoringi przestrzegania standardów praw człowieka.

Logo Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć

Źródło: dostępny w internecie: <https://www.pomocprawna.org/o-nas>, Materiał wykorzystany na podstawie art. 29 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (prawo cytatu).

Ciekawostka

Dr Halina Nieć (1941–2002) – wykładowczyni Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, działaczka praw człowieka, założycielka Ośrodka Praw Człowieka Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz pierwszej w Polsce uniwersyteckiej poradni prawnej. W 2002 r. wspólnie ze swoimi studentami była inicjatorką powstania organizacji pozarządowej, która po jej śmierci, została przemianowana na Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć.

- Centrum Praw Kobiet

Fundacja rozpoczęła swoją działalność w 1994 roku. Celem i misją fundacji jest działanie na rzecz równego statusu kobiet i mężczyzn w życiu publicznym oraz rodzinnym, a także pomoc kobietom poprzez poszerzanie dostępu do informacji, poradnictwa i pomocy prawnej oraz psychologicznej w szczególności dla kobiet doświadczających przemocy i dyskryminacji. Istotnym elementem pracy fundacji jest udzielanie bezpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej pokrzywdzonym kobietom, dzięki pracy i zaangażowaniu wolontariuszy, którzy, dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem, poświęcają fundacji nieodpłatnie swój czas.

Logo Centrum Praw Kobiet

Źródło: dostępny w internecie: <https://cpk.org.pl/>, Materiał wykorzystany na podstawie art. 29 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (prawo cytatu).

- Fundacja Batorego

Została założona w latach 80. XX wieku. Celem fundacji jest **wspieranie rozwoju demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego** świadomego swoich praw i obowiązków, angażującego się w sprawy swojej społeczności lokalnej, swojego kraju i społeczności międzynarodowej.

Logo Fundacji Batorego

Źródło: dostępny w internecie: <https://www.batory.org.pl/>, Materiał wykorzystany na podstawie art. 29 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (prawo cytatu).

- Komitet Ochrony Praw Dziecka

Komitet rozpoczął swoją działalność w 1981 roku. Głównym celem jest **pomoc dziecku krzywdzonemu** i jego rodzinie w zakresie przemocy emocjonalnej, fizycznej i seksualnej oraz zaniedbań i niewłaściwej opieki. Komitet podejmuje następujące działania:

- prowadzi działalność interwencyjną, kontrolną i profilaktyczną oraz edukacyjno-szkoleniową
- upowszechnia znajomość praw dziecka, ujawnia ich naruszenie w życiu rodzinnym i społecznym
- podejmuje inicjatywy i działania na rzecz doskonalenia systemu ochrony praw dziecka
- broni praw indywidualnych i zbiorowych dziecka, dba o prawidłowe stosowanie wobec dziecka przepisów prawa
- inicjuje i rozwija specjalistyczne formy pomocy rodzinie, prowadzi własne placówki jak: ośrodki interwencyjne, opiekuńczo – wychowawcze, interwencji kryzysowej,

mediacyjne, poradnie dla dzieci i rodzin i inne

- organizuje i prowadzi różne formy wypoczynku dla dzieci i młodzieży
- podejmuje działania na rzecz ochrony praw dzieci niepełnosprawnych
- udziela wszechstronnej pomocy dzieciom i ich rodzinom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych
- podejmuje wszelkie inne działania zmierzające do ochrony interesów dziecka, w tym m.in. działania z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy

Logo Komitetu Ochrony Praw Dziecka

Źródło: dostępny w internecie: <https://kopd.pl/>, Materiał wykorzystany na podstawie art. 29 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (prawo cytatu).

Ciekawostka

Odznaką Honorową za Zasługi dla Ochrony Praw Dziecka, wyróżnieniem za szczególne osiągnięcia w dziedzinie ochrony praw dziecka, Komitet Ochrony Praw Dziecka został w 2013 roku odznaczony przez prezydenta Bronisława Komorowskiego.

- Polskie Forum Migracyjne

Fundacja Polskie Forum Migracyjne powstała w 2007 r., aby działać na rzecz **poszanowania praw cudzoziemców** w Polsce. Misją fundacji jest wspieranie integracji osób, które migrują do Polski – tak, by stała się dla nich drugą ojczyzną. Realizuje swoje cele przede wszystkim poprzez działania informacyjne i edukacyjne.

Ćwiczenie 5

Wskaż, jaka fundacja została odznaczona Odznaką Honorową za Zasługi dla Ochrony Praw Dziecka.

☐ Fundacja Dajmy Dzieciom Siłę

☐ Gdańska Fundacja Korczaka

☐ Fundacja Batorego

☐ Komitet Ochrony Praw Dziecka

ĆWICZENIE: Jednokrotny wybór

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 6

Wskaż, które zdania są prawdziwe.

☐ Każde stowarzyszenie jest zobligowane do pobierania co miesięcznych składek członkowskich.

☐ Darowizną na rzecz fundacji nie mogą być ubrania, produkty AGD, środki higieny osobistej.

☐ Partie polityczne nie mogą ubiegać się o status OPP.

☐ Organizacje pozarządowe mogą pozyskiwać pieniądze z dotacji z projektów UE.

☐ Wolontariusze za swoją pracę otrzymują wynagrodzenie finansowe jeden raz w miesiącu.

ĆWICZENIE: Wielokrotny wybór

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 7

Wskaż, skąd organizacje pozarządowe czerpią pieniądze na cele statutowe.

☐

Darowizny

☐

Środków UE

☐

Dotacje

☐

Budżetu państwa

☐

Praca społeczna wolontariuszy

☐

Składki członkowskie

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 8

Wyjaśnij różnicę między organizacją pożytku publicznego a działalnością pożytku publicznego.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Podsumowanie

Związki zawodowe i organizacje pracodawców, **partie polityczne**, fundacje utworzone przez partie polityczne, europejskie fundacje polityczne mieszczą się w definicji organizacji pozarządowej. Mimo to nie mogą one uzyskać statusu organizacji pożytku publicznego oraz nie mogą otrzymywać dotacji w trybie określonym w ustawie.

Organizacje pozarządowe stanowią podstawowy składnik międzynarodowego systemu ochrony praw człowieka. W Polsce działa wiele takich organizacji. Każda z nich ma jasno sprecyzowany cel i zakres działalności. Mogą starać się o uzyskanie statusu organizacji pożytku publicznego - wówczas mogą otrzymywać 1% podatku od osób fizycznych.

O organizacjach pozarządowych dowiesz się także z lekcji pt. [Organizacje pozarządowe chroniące praw człowieka](#).

Słowniczek:

prawa człowieka

podstawowe normy przysługujące każdemu z nas wynikające z samego faktu bycia człowiekiem

stowarzyszenia

dobrowolne, samorządne, trwałe zrzeszenia o celach niezarobkowych; do stowarzyszenia może przynależeć każda osoba pełnoletnia, która posiada zdolność do czynności prawnych, ale nie może być ona pozbawiona praw publicznych

partie polityczne

organizacje, których celem jest zdobycie i utrzymanie władzy państwowej samodzielnie lub, w przypadku braku zdolności do samodzielnego jej sprawowania, w koalicji; władza jest potrzebna partiom do realizacji postulatów i interesów określonych grup społecznych

związki zawodowe

dobrowolne i samorządne organizacje ludzi pracy, powołane do reprezentowania i obrony ich praw, interesów zawodowych i socjalnych

cudzoziemcy

osoby nieposiadające obywatelstwa państwa, w którym przebywają

OPP (Organizacja Pożytku Publicznego)

organizacja pozarządowa, która uzyskała w sądzie status pożytku publicznego; termin został wprowadzony w Polsce od 1 stycznia 2004 r.

uchodźcy

osoby, które musiały opuścić teren, na którym mieszkały ze względu na różnego typu prześladowania

fundacje

działają na rzecz określonego celu, a nie zysku; posiadają kapitał przeznaczony na ów cel (powinien być społecznie i gospodarczo użyteczny)

Bibliografia

R. Barański, *Fundacje i stowarzyszenia. Zasady funkcjonowania z suplementem elektronicznym*, ODDK Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, 2019.

<https://www.efhr.eu/organizacje>

<https://wpia.uj.edu.pl/web/prawa-czlowieka/materialy/linki/polskie-ngo>

<https://panoptykon.org/organizacja>

Notatnik

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.